

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7121204955
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7121204955.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členiek senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Zuzany Stolárovej v spore žalobcu: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom v C. D. E., F. XXX/X, zastúpeného JUDr. Roland Kovács, advokát, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Mäsiarska 30, IČO: 55 994 466, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 6. septembra 2022 č.k. 34C/25/2021-199 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Stranám sporu nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (teraz Mestský súd Košice, ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 3.000 eur do 30. dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z výšky priznanej nemajetkovej ujmy 3.000 eur, o výške ktorej bude rozhodnutie súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (výrok III.).

2. Súd tak rozhodol o žalobe žalobcu, ktorou žiadal uložiť žalovanej povinnosť zaplatiť mu 20.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vznikla v súvislosti s nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, a to s tvrdením, že uznesením Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, expozitúra Východ zo dňa 10.4.2016 sp.zn. ČVS: G./NKA-PZ-VY-2016 bolo žalobcovi vznesené obvinenie za zločin vydierania spáchaného formou spolupáchateľstva, proti ktorému podal žalobca dňa 21.4.2020 sťažnosť. Okresný súd Trebišov v konaní vedenom na súde pod sp.zn. 5Tp/42/2016 dňa 21.4.2016 nevyhovel návrhu prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov a do väzby žalobcu nevezal, na podklade sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov, Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 28.4.2016 sp.zn. 6Tpo/23/2016 žalobcu zobral do väzby, pričom doba väzobného stíhania žalobcu plynula od 18.4.2016 od 10.30 hod. do 21.4.2016 do 13.10 hod. a ďalej plynula momentom opätovného zadržania žalobcu dňom 28.4.2016. Žalobca bol z väzby prepustený až dňa 20.4.2017 na podklade rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 20.4.2017 sp.zn. 5T/95/2016, ktorým bol žalobca v celom rozsahu oslobodený spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca obžalovaný, na základe čoho žalobca bol prepustený na slobodu zo zákona, keďže Trestný poriadok ukladá súdu, ktorý obžalovaného oslobodzuje, aby ho zároveň aj prepustil na slobodu. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov, Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 31.7.2017 sp.zn. 6To/65/2017 rozsudok Okresného

súdu Trebišov zrušil a vec vrátil na opätovné prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Trebišov, ktorý znovu v poradí druhým rozsudkom zo dňa 26.10.2017 opätovne žalobcu oslobodil spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca obžalovaný. Aj proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov, o ktorom Krajský súd v Košiciach rozhodol tak, že uznesením zo dňa 27.2.2018 sp.zn. 6To/7/2018 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie prokurátora, čím došlo k právoplatnému skončeniu trestného konania voči osobe žalobcu. Pretože v dôsledku nezákonného rozhodnutia - uznesenia Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, expozitúra Východ zo dňa 19.4.2016 sp.zn. ČVS: G./NKA-PZ-VY-2016, proti ktorému podal žalobca sťažnosť dňa 21.4.2016 a uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21.4.2016 sp.zn. 6Tpo/23/2016, ktorým žalobca bol vzatý do väzby a proti ktorému nebolo možné podať opravný prostriedok, v označenom trestnom konaní bola obmedzená osobná sloboda žalobcu od 18.4.2016 do 21.4.2016 a následne odo dňa 28.4.2016 do 20.4.2017, teda takmer jeden celý rok, čím žalobca utrpel nemajetkovú ujmu, požiadal žalovanú podaním zo dňa 5.11.2020 o predbežné prerokovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur, ktorá doručila žalobcovi stanovisko zo dňa 15.4.2021, že nárok žalobcu neuznáva, a to ani v časti.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie poukázal aj na tvrdenie žalobcu, najmä že v dôsledku takmer jeden celý rok trvajúceho nezákonného väzobného stíhania žalobcu došlo k vážnemu ohrozeniu ekonomickej situácie rodiny žalobcu, ktorý s manželkou vychováva dve školopovinné deti a v čase väzobného stíhania (a) nemohol vykonávať žiadnu zárobkovú činnosť, či už vo forme brigád alebo dohôd o vykonaní práce, a tak prispieť k splácaniu aspoň základných výdavkov spojených s domácnosťou, a to napriek tomu, že príjem žalobcu ako invalidného dôchodcu v tom čase predstavoval čiastku 160 eur mesačne, avšak aj uvedená suma mohla aspoň čiastočne vypomôcť rodine žalobcu, (b) nemohol zabezpečovať starostlivosť o deti a ani o domácnosť, ani poskytovať pomoc pri prevádzkovaní živnosti manželke, ktorá musela ukončiť prevádzkovanie živnosti a bola odkázaná na pomoc tretích osôb, pričom manželka žalobcu práve v dôsledku väzobného stíhania žalobcu dňom 16.8.2016 ukončila prevádzkovanie všetkých predmetov podnikania z dôvodu, že bez pomoci žalobcu nedokázala prevádzkovať živnosť, platiť úhrady spojené so starostlivosťou o deti a domácnosť a zároveň sa starať o dve maloleté deti, a psychicky sa zrútila v dôsledku jeho väzobného stíhania, (c) rodine žalobcu vznikli dlhy za nájom priestorov, v ktorých bola prevádzkovaná živnosť manželky, ktorá si na vyriešenie nepriaznivej finančnej situácie v rodine, kedy nedokázala sama pokryť ani základné výdavky v rodine, vzala počas väzobného stíhania žalobcu pôžičku od nebankovej inštitúcie vo výške asi 1.200 eur, od príbuznej 3.200 eur, ktoré pôžičky splácajú doposiaľ, (d) po dobu jedného celého roka došlo k pretrhnutiu rodinných väzieb žalobcu, ktorému v dôsledku nezákonnej väzby bolo znemožnené osobne sa stretávať so svojimi najbližšími, čo s prihliadnutím na dĺžku trvania väzby a na dĺžku samotného trestného stíhania, predstavuje vážny zásah do ústavou zaručených osobnostných práv žalobcu a jeho rodiny, ktorá znášala jeho nezákonné väzobné stíhanie veľmi ťažko a bolestivo, (e) pobyt vo väzbe sa nepriaznivo odrazil i v zdravotnom stave žalobcu. Poukázal taktiež na obranu žalovanej v priebehu sporu.

4. Po právnom posúdení veci podľa § 1, § 2, § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2 a 3, § 7, § 8 ods. 5 a 6, § 15 ods. 1 a 2, § 16 ods. 1 a 4, § 17 ods. 1, 2, 3 a 4, § 27 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, § 6 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, čl. 46 ods. 3 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy SR, čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, dospel súd k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná čiastočne.

5. Majúc za preukázané, že žalobca požiadal žalovanú, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti SR, o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, že k uspokojeniu nároku žalobcu nedošlo a žalobca si žalobou uplatnil nárok v takom rozsahu, v akom bol predbežne prerokovaný, súd uzavrel, že je splnená podmienka stanovená § 15 a § 16 zákona č. 514/2003 Z.z.. Zo zistenia, že žalobca nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnil z titulu nezákonných rozhodnutí - uznesenia Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, expozitúra Východ zo dňa 19.4.2016 sp.zn. ČVS: G./NKA-PZ-VY-2016 o vznesení obvinenia, ktoré neúspešne žalobca napadol sťažnosťou a uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.4.2016 sp.zn. 6Tpo/23/2016 o vzatí žalobcu do väzby, a že trestné stíhanie žalobcu skončilo oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 26.10.2017, ktorým žalobca bol oslobodený spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca trestne stíhaný, ktorý v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27.2.2018 sp.zn. 6To/7/2018 nadobudol právoplatnosť, súd prvej inštancie vyvodil splnenie základnej podmienky pre

záver o zodpovednosti štátu za škodu, dôvodiac, že oslobodenie spod obžaloby má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, čo je základná podmienka pre uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím tak, ako to vyplýva z dikcie § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.. Na námietku žalovanej vo vyjadrení k žalobe a odkaz na nález Ústavného súdu SR zo dňa 13.11.2013 sp.zn. II. ÚS 163/2013, v ktorom ústavný súd okrem iného uviedol, že uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré spĺňalo v čase svojho vydania všetky zákonné predpoklady, nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné len preto, že v neskoršom štádiu trestného konania sa nepotvrdila pravdepodobnosť podozrenia zo spáchania trestného činu, súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 548/2012, II. ÚS 25/2011, II. ÚS 568/2017.

6. Vo vzťahu k uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.4.2016 sp.zn. 6Tpo/23/2016 o vzatí obvineného žalobcu do väzby súd uviedol, že na priznanie nároku na náhradu škody v tomto prípade je potrebné kumulatívne splnenie zákonom stanovených podmienok, a to, že osoba bola zobratá do väzby, resp. bola vo výkone väzby a práve z tohto dôvodu jej vznikla škoda, následne bola spod obžaloby v trestnom konaní oslobodená, trestné stíhanie bolo voči nej zastavené alebo trestná vec bola postúpená inému orgánu. Pre priznanie nároku na náhradu škody v prípade rozhodnutia o väzbe nevyžaduje, aby bolo toto rozhodnutie o vzatí do väzby zrušené pre nezákonnosť, lebo základnou podmienkou priznania nároku na náhradu škody je taký výsledok trestného konania, pri ktorom nedošlo k právoplatnému odsúdeniu osoby, ktorá bola vo väzbe, teda k vysloveniu jej viny za skutok, v súvislosti s ktorým bola vzatá do väzby. Vychádzajúc z premisy, že zavinenie si uloženia väzby v zmysle § 8 ods. 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z.z. treba chápať ako určité aktívne konanie obvineného, ktorého sa obvinený dopustí mimo skutku, za ktorý je stíhaný a ktoré vzbudilo obavu, že sa napríklad vyhýba trestnému stíhaniu, pokusy o útek, že bude mariť vyšetrovanie, ovplyvňovať svedkov, alebo sa dopustí trestnej činnosti, súd konštatoval, že zavinenie žalobcu nie je možné vidieť len v tom, že sa podľa skutočností zistených v danom štádiu trestného konania žalobca mal dopustiť konania, ktoré napĺňalo znaky skutkovej podstaty trestného činu, lebo len zo samotnej skutočnosti, že žalobca bol viackrát trestne stíhaný a odsúdený, ktorá je okolnosťou danou a úplne nezávislou od správania sa žalobcu, v danom prípade nemožno vyvodiť zavinenie väzby z jeho strany. To, že si žalobca väzbu v danom prípade zaviniel sám, nie je možné bez ďalšieho konštatovať iba na podklade, že pred údajným spáchaním skutku, z ktorého bol obvinený, bol už žalobca opakovane odsúdený za rôznorodú trestnú činnosť. Zo zistenia z uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.4.2016 sp.zn. 6Tpo/23/2016, že obvinený žalobca bol vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi obavu, že po prepustení na slobodu obvinený žalobca bude pokračovať v trestnej činnosti vyplývajúcej podľa dôvodov rozhodnutia z charakteru uvedeného skutku, zo skutočností, že obvinený bol doteraz 7-krát súdne trestaný a skutku sa mal dopustiť žalobca v skúšobnej dobe podmienenečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody vo veci Krajského súdu Košice sp.zn. 1T/43/02, súd prvej inštancie potom vyvodil, že v prípade žalobcu nie je daný dôvod podľa § 8 ods. 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z.z., t.j. že žalobca by si väzbu zaviniel sám a zároveň ani žiadny iný z dôvodov uvedených v § 8 ods. 6 cit. zák., pre ktoré by žalobcovi nárok na náhradu škody nevznikol. Uzavrel, že v danom prípade došlo vo vzťahu k žalobcovi k porušeniu čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru v období odo dňa 18.4.2016 do 21.4.2016 a odo dňa 28.4.2016 do 20.4.2017, kedy bola väzba žalobcu nezákonná.

7. Z uvedeného potom súd vyvodil záver, že žalobca ako osoba, ktorej bolo vznesené obvinenie a na ktorej bola vykonaná väzba, hoci bol v konečnom dôsledku spod obžaloby oslobodený, má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ale iba v prípade, ak nemajetková ujma žalobcu vznikla v príčinnej súvislosti s označenými nezákonnými rozhodnutiami. Súd pri posudzovaní tejto otázky, poukazom na judikatúru najvyšších súdnych autorít (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/126/2009, 3Cdo/19/2018, 6MCdo/15/2012), neprihliadol na iné skutočnosti, ako na to, že žalobca bol nezákonne trestne stíhaný a že bol vzatý do väzby nezákonne.

8. Dôvodil, že žalobca v spore nepreukázal príčinnú súvislosť medzi vzatím do väzby a vznikom nemajetkovej ujmy spočívajúcej v pretrhnutí rodinných väzieb žalobcu, vzniku dlhov, nemožnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ukončení podnikateľskej činnosti manželky žalobcu. Súd prvej inštancie prisvedčil žalovanej v jej obrane založenej na tvrdení, že počas niekoľkých rokov predchádzajúcich výkonu žalobcom namietanej väzby, uloženej uznesením súdu zo dňa 28.4.2016 sp.zn. 6Tpo/23/2016, bol žalobca súhrne po dobu 6 rokov vo výkone väzby alebo vo výkone trestu odňatia slobody, a teda že žalobca sa ocitol v rovnakej životnej situácii z hľadiska obmedzenia základných práv žalobcu,

predovšetkým slobody pohybu a pobytu, zabezpečenia starostlivosti o deti, spolužitia s manželkou, ako v prípade v tomto spore namietanej väzby, a preto za tejto situácie nie je zrejmé, akým spôsobom mal práve výkon väzby nariadenej uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.4.2016 závažným spôsobom zasiahnuť do rodinného života a rodinných väzieb žalobcu, ktoré boli dlhodobo rovnakým spôsobom negatívne ovplyvnené už pred vzatím žalobcu do väzby týmto uznesením.

9. Konštatoval, že ak žalobca tvrdil, že výkon väzby zanechal negatívne následky na jeho fyzickom zdraví a na psychike, mal v tomto smere nielen povinnosť tvrdenia, ale aj dôkaznú povinnosť. Tvrdenia žalobcu ohľadom negatívneho vplyvu výkonu väzby na jeho zdravotný stav súd vyhodnotil ako nepodložené za stavu, ak žalobca v žalobe a v priebehu sporu tvrdil, že už pred výkonom namietanej väzby poberal invalidný dôchodok, neuviedol však zdravotný dôvod uznania za invalidného, ani rozsah poklesu schopnosti pracovať, ani nekonkretizoval, akým spôsobom došlo vplyvom väzby k zhoršeniu jeho zdravotného stavu, iba stručne uviedol, že výkon väzby určite neprispel k zlepšeniu jeho zdravotnej situácii a na pojednávaní tvrdil, že je diabetikom 21 rokov, berie pravidelne inzulín a ako dôkaz na svoje tvrdenia predložil lekársku prepúšťaciu správu o hospitalizácii žalobcu v mesiaci november roku 2017 na neurologickej klinike Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice, prepúšťaciu správu o hospitalizácii žalobcu odo dňa 25.7.2020 do 30.7.2020 na klinike srdcovej chirurgie Východoslovenského ústavu srdcových a cievnych chorôb, a správu primárky interného oddelenia Nemocnice s poliklinikou H. I. J. K. I. zo dňa 2.8.2020, a súčasne žalobca iba odkazoval na tieto listinné dôkazy v súvislosti so svojim zdravotným stavom. Dôvodil, že z lekárskejších správ predložených žalobcom nemožno vyvodiť, že by dlhoročná choroba žalobcu, neurologické a srdcovo-cievne ochorenie, ktorými žalobca trpí, resp. trpel, mali pôvod, resp. že ich progres súvisel práve s výkonom namietanej väzby, a teda nemožno uzavrieť, že výkon väzby bol práve tou príčinou, ktorá mala za následok ním uvádzané zdravotné problémy, ktoré navyše žalobca bližšie nešpecifikoval.

10. Ako nepreukázané súd vyhodnotil aj tvrdenie žalobcu o nemožnosti vykonávať zárobkovú činnosť počas výkonu väzby a prispievať finančne do domácnosti, ako aj tvrdenie, že z dôvodu vzatia žalobcu do väzby a výkonu nezákonnej väzby bola manželka žalobcu nútená ukončiť svoju podnikateľskú činnosť ku dňu 16.8.2016. Dôvodil, že z vykonaného dokazovania výpisom zo živnostenského registra mal súd za preukázané, že manželka žalobcu začala vykonávať podnikateľskú činnosť dňom 1.8.2011, teda v období, kedy už bol žalobca takmer dva roky vo výkone trestu odňatia slobody, túto podnikateľskú činnosť vykonávala nepretržite až do 16.8.2016, teda aj počas trvania väzby žalobcu v inej trestnej veci, a naopak z dokazovania vyplýva, že manželka žalobcu bola práve v období ukončenia svojej podnikateľskej činnosti sama vo výkone väzby, pričom ich deti boli v starostlivosti sestry manželky žalobcu. Ako nepreukázané súd vyhodnotil i tvrdenie žalobcu, že dôvodom rozhodnutia o vylúčení manželky žalobcu z družstva zo dňa 26.11.2019 bolo neplatenie nájomného a úhrad spojených s užívaním bytu za obdobie trvania väzby žalobcu nariadenej dňa 28.4.2016 a trvajúcej do 20.4.2017. Poukazom na to, že psychická ujma manželky žalobcu a jeho detí, ktorá mala byť spôsobená okolnosťami zadržania žalobcu a výkonom nezákonnej väzby žalobcu, nie je predmetom tohto konania, súd uzavrel, že nemožno na túto prihliadať a nemožno ju zohľadňovať pri posudzovaní výšky primeranej náhrady za ujmu spôsobenú nezákonným vedením trestného stíhania žalobcu.

11. Vyhodnotiac uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že priznanie sumy 3.000 eur ako náhrady nemajetkovej ujmy je primerané aj s ohľadom na rozhodovaciu činnosť najvyšších súdnych autorít v obdobných prípadoch a žalobu prevyšujúcej časti zamietol. Vzhľadom na rozsah priznanej sumy a dodržanie formálneho postupu pri vyplácaní týchto peňažných nárokov Slovenskou republikou súd uložil v súlade s § 232 ods. 3 CSP žalovanej lehotu na plnenie 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

12. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy 3.000 eur titulom nemajetkovej ujmy s tým, že o výške trov súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

13. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobca i žalovaná.

14. Žalobca podal odvolanie proti výroku rozsudku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Navrhol rozsudok zmeniť v jeho napadnutej časti a žalobe vyhovieť v celom rozsahu a priznať žalobcovi nárok na náhradu trov konania, alternatívne rozsudok

zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a nové rozhodnutie a priznať žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %.

14.1. V odvolaní žalobca vyjadril súhlas so záverom súdu, že sú splnené všetky zákonné podmienky pre priznanie nemajetkovej ujmy žalobcu z dôvodu nezákonného vznesenia obvinenia a výkonu väzby a že žalobca si väzbu nezavinil sám (v bodoch 65, 69. rozsudku). Žalobca ako veľmi správne vyhodnotil aj odôvodnenie súdu v bode 71. rozsudku, podľa ktorého je pri posudzovaní kritérií potrebné aplikovať východiská, ktorými sú najmä celková dĺžka obmedzenia osobnej slobody, dĺžka trestného stíhania, následky v osobnej sfére poškodenej osoby, príčinná súvislosť (kauzálny nexus) a je dôležité, aby výška odškodnenia odrážala všeobecné zdieľané predstavy o spravodlivosti. Za nesprávne označil rozhodnutie súdu o priznaní nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur. Podľa názoru žalobcu súd by musel dospieť k vyššej nemajetkovej ujme, ak by riadne zohľadnil medzi stranami nespornú dĺžku trvania trestného konania od 18.4.2016 do 27.2.2018, teda takmer dva roky, a fakt, že väzba, t.j. obmedzenie osobnej slobody žalobcu trvalo takmer jeden celý rok.

14.2. Argumentujúc, že pri jednoduchom prepočte priznanej nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur na dni väzby, náhrada za väzbu činí cca 8 eur za deň nezákonnej väzby, žalobca namietol, že priznanie nemajetkovej ujmy vo výške cca 8 eur za deň nezákonnej väzby nemôže znamenať spravodlivé odškodnenie, ak vezme žalobca do úvahy fakt, že okrem obmedzenia osobnej slobody je potrebné prihliadnuť aj na celkovú dĺžku jeho trestného stíhania. Súdu vytkol, že napriek tvrdeniam v bode 85. odôvodnenia rozsudku nekonkretizoval, ako dospel k výške 3.000 eur, hoci sám uviedol, že určuje nemajetkovú ujmu svojou úvahou, ktorá musí byť preskúmateľná, t.j. z rozhodnutia musí byť zrejmé, akým spôsobom sa k uvedenej konkrétnej sume dopracoval.

14.3. Ako nesprávny a nespravodlivý žiadal odmietnuť názor súdu, že ak už osoba bola pred nezákonnou väzbou alebo nezákonným trestným stíhaním vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, táto okolnosť vylučuje akýkoľvek negatívny vplyv nezákonnej väzby alebo nezákonného trestného stíhania na túto osobu, zrejme z dôvodu, že táto osoba si už zvykla na obmedzenie osobnej slobody. Podčiarkol, že čas strávený v nezákonnej väzbe v trvaní takmer jeden celý rok už nikdy nikto žalobcovi nevráti, a preto je bez právneho významu, či žalobca bol predtým väzobne stíhaný alebo vo výkone trestu. V danom prípade totiž žalobcu súd oslobodil z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa skutok stal, a teda sa skutok vôbec nestal, a nie že skutok žalobca spáchal. Túto skutočnosť súd podľa žalobcu nezohľadnil, čo považuje taktiež za chybu na strane súdu.

15. Žalovaná podala odvolanie proti výroku I. o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 3.000 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a proti závislému výroku III. rozsudku o nároku na náhradu trov konania z odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP. Žiadala rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu napadnutom odvolaním v zmysle § 388 CSP zmeniť, žalobu aj v tomto rozsahu zamietnuť a zaviazat žalobcu na náhradu trov konania žalovanej v rozsahu 100 %. V prípade, že odvolací súd nevzhliadne ani čiastočnú dôvodnosť odvolania žalovanej vo veci samej, žiadala o zmenu výroku rozsudku o trovách konania (výrok III. rozsudku) v zmysle, že žalovaná má voči žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 70 %.

15.1. Žalovaná namietla, že výrok I. rozsudku o uložení povinnosti zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy je založený na nesprávnom právnom posúdení veci a nestotožňuje sa s ním a zároveň vo vzťahu k vzniku práva na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia ako nezákonným rozhodnutím a tiež k otázke vylúčenia práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe z dôvodu zavinenia väzby žalobcom aj nedostatočne odôvodnený a nepreskúmateľný, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

15.2. Tvrdila, že súd prvej inštancie otázku vzniku práva žalobcu na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia nielen nesprávne právne posúdil (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP), ale toto svoje posúdenie a rozhodnutie ani dostatočne neodôvodnil (§365 ods. 1 písm. b) CSP). Podľa názoru žalovanej v konaní nebolo preukázané naplnenie predpokladov nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 6 zák. č. 514/2003 Z.z. z dôvodu, že zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona, z ktorého spáchania bol žalobca uznesením vyšetrovateľa zo dňa 19.4.2016 obvinený, sa mal žalobca dopustiť formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, pričom osoba obvinená zo spáchania skutku spolu so žalobcom, L. L., nar. XX.X.XXXX, bola za uvedený

skutok právoplatne odsúdená. Súdu žalovaná vytkla, že hoci v konaní vo svojej obrane opakovane poukázala na túto skutočnosť, súd zdôvodnenie vzniku práva žalobcu voči žalovanej na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia založil už na konštatovaní, že žalobca bol oslobodený spod obžaloby, bez zohľadnenia a akéhokoľvek vysporiadania sa s námietkou žalovanej týkajúcou sa právoplatného odsúdenia spoluobvineného v trestnom konaní, ktorá podľa názoru žalovanej zakladá prekážku aplikácie extenzívneho výkladu zák. č. 514/2003 Z. z. a vylučuje záver o nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia vo vzťahu k žalobcovi. Ďalej žalovaná akcentovala, že už v konaní pred súdom prvej inštancie vzniesla námietku, že uznesenie vyšetrovateľa zo dňa 19.4.2016, ČVS: G./NKA-PZ-VY-2016 nie je možné považovať za nezákonné rozhodnutie v zmysle § 6 zák. č. 514/2003 Z. z., keďže toto nebolo po nadobudnutí právoplatnosti zrušené pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom a nespĺňa teda podmienku ustanovenú v § 6 ods. 1 zákona, a súčasne že v prípade žalobcu nie je daný ani dôvod na uplatnenie tzv. „fikcie nezákonnosti“ uznesenia o vznesení obvinenia v zmysle rozhodovacej praxe, na ktorú odkazuje súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku. V tejto súvislosti žalovaná argumentovala, že nespochybňuje existenciu rozhodovacej praxe, v zmysle ktorej skončenie trestného stíhania konkrétnej osoby iným spôsobom ako vydaním odsudzujúceho rozsudku zakladá u dotyčnej osoby právo na náhradu škody spôsobenej trestným stíhaním, pričom titulom nároku je v takom prípade uznesenie o vznesení obvinenia, ktorým trestné stíhanie konkrétnej osoby začalo, a poukazom na viaceré rozhodnutia (rozhodnutia ÚS SR sp. zn. I. ÚS 548/2012, sp. zn. II. ÚS 163/2013, rozhodnutia ÚS ČR, sp. zn. III. ÚS 165/02, sp. zn. I. ÚS 3026/07, sp. zn. I. ÚS 1869/09, rozsudok ESLP Lavrechov vs. Česká republika) ale znovu zdôraznila, že právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia a trestným stíhaním nie je absolútne, nevyplýva priamo z ustanovení zák. č. 514/2003 Z. z. (resp. jemu predchádzajúceho zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom), a v každej jednej veci je potrebné posudzovať konkrétne okolnosti prípadu, pretože ani judikatúra neposudzuje nezákonnosť obvinenia paušálne a automaticky. Nie je možné prijať paušalizujúci záver, že každé trestné stíhanie, ktoré neskončí odsudzujúcim rozsudkom, je nezákonné, ale vždy je treba prihliadať na konkrétne okolnosti prípadu. V tejto súvislosti žalovaná súdu vytkla, že sa v rozsudku žiadnym spôsobom nevysporiadala ani s námietkou žalovanej, že s trestným stíhaním žalobcu sú spojené okolnosti, v dôsledku ktorých nie je na mieste použitie extenzívneho výkladu o nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia, a s tým súvisiaceho vzniku práva na náhradu škody, založenej oslobodením žalobcu spod obžaloby.

15.3. Ako výsledok nesprávneho právneho posúdenia veci žalovaná označila záver súdu prvej inštancie v bode 64. odôvodnenia rozsudku, že konkrétne zistené skutočnosti v zmysle uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.4.2016, sp. zn. 6Tpo 23/2016 - spočívajúce v povahe stíhaného skutku a v tom, že žalobca bol v predchádzajúcom období 7 - krát súdne trestaný a prejednávaneho skutku sa mal dopustiť v skúšobnej dobe podmienčného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, ktoré boli dôvodom vzatia žalobcu do väzby, lebo zakladali dôvodnú obavu, že by žalobca po prepustení na slobodu pokračoval v trestnej činnosti, nenapĺňajú dôvod podľa § 8 ods. 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z. z., teda že si žalobca týmto väzbu zavinil sám, pretože nejde o aktívne konanie obvineného, ktorého sa obvinený dopustí mimo skutku, za ktorý je stíhaný, a ktoré by vzbudilo obavu, že sa napr. vyhýba trestnému stíhaniu, pokúsi sa o útek, bude mariť vyšetrovanie, ovplyvňovať svedkov, alebo sa dopustí trestnej činnosti. Podľa názoru žalovanej, predchádzajúce viacnásobné právoplatné odsúdenia za úmyselný trestný čin obdobnej povahy (násilný trestný čin) ako je trestný čin z ktorého je osoba o ktorej väzbe sa rozhoduje obvinená, v spojení so skutočnosťou, že žalobca bol v čase rozhodovania o väzbe navyše stále v skúšobnej dobe podmienčného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody za obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu, a súčasne len dva mesiace po prepustení z väzby uloženej žalobcovi v ďalšom paralelne vedenom trestnom stíhaní pre zločin ublíženia na zdraví v štádiu pokusu (uznesenie OS Trebišov, sp. zn. 0Tp 512/2015), predstavuje pri existencii dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu opäť násilnej povahy (zločin vydierania) taký dôvod pre väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (preventívna väzba založená na dôvodnej obave z pokračovania v trestnej činnosti), ktorý vyplýva z aktívneho konania samotného obvineného, v tomto prípade žalobcu. Nie je možné stotožniť sa s názorom súdu prvej inštancie, že skutočnosť, že žalobca bol v minulosti viackrát trestne stíhaný a odsúdený, „je okolnosťou danou, a úplne nezávislou od správania sa žalobcu“ (bod 63. odôvodnenia). Nepochybne existujú aj nedbanlivostné trestné činy, alebo trestné činy, pri ktorých aj v prípade právoplatného odsúdenia závažnosť protispoločenského konania objektívne nedáva základ pre úvahy o sklonoch odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Páchanie násilnej trestnej činnosti, za ktorú je konkrétna osoba opakovane právoplatne odsúdená, však nie je žiadnou objektívnou a na

jej konaní/správání sa a spôsobe života nezávislou skutočnosťou. Ide naopak o vedomé a úmyselné konanie, ktoré nemožno pričítať nikomu a ničomu inému ako páchatelovi násilného trestného činu. Preto žalovaná zastáva názor, že konaním žalobcu v čase pred jeho zadržaním a rozhodovaním o väzbe, teda spôsobom života zahŕňajúcim preukázane opakované páchanie násilnej trestnej činnosti, v ktorom súd rozhodujúci o väzbe vzhladol dôvod pre obavu z pokračovania v trestnej činnosti v prípade ponechania žalobcu na slobode, sa objektívne naplnila dikcia ustanovenia § 8 ods. 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z. z. o väzbe z dôvodu zavinenia žalobcu, ktorá bráni vzniku práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe. Keďže však súd prvej inštancie dospel v tejto otázke k opačnému záveru, vec nesprávne právne posúdil.

15.4. Súdu prvej inštancie žalovaná tiež vytkla, že sa v odôvodnení rozsudku vôbec nezaoberal a žiadnym spôsobom nevysporiadal s rozhodnutiami súdnej praxe v obdobných veciach, na ktoré poukázala, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, pretože súd svoje posúdenie veci a rozhodnutie v tomto smere dostatočne neodôvodnil.

15.5. Žalovaná namietla nesprávne právne posúdenie nároku na náhradu trov konania, ak súd prvej inštancie žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % z priznanej sumy náhrady nemajetkovej ujmy. O náhrade trov konania bolo podľa názoru žalovanej potrebné rozhodnúť podľa § 255 ods. 2 CSP, pričom stranou sporu s prevažujúcim úspechom vo veci je, v zmysle meritórneho výroku súdom vydaného rozsudku, žalovaná, ktorá bola v konaní naopak v prevažujúcej miere úspešná žalovaná, a ktorej preto patrí právo na náhradu trov konania v rozsahu 70 % (85 % - 15 %), keďže žalobca sa žalobným návrhom domáhal od žalovanej zaplattenia náhrady nemajetkovej ujmy v sume 20.000 eur a súd prvej inštancie rozsudkom zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3.000 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Z uvedeného porovnania žalobného petitu a výrokov rozsudku je zrejmé, že žalobca bol úspešný len čiastočne, v rozsahu 15 %, z čoho a contrario vyplýva záver o úspechu žalovanej v rozsahu 85 %, preto žalobcovi nemôže patriť náhrada trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP, a už vôbec nie náhrada trov v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy. Podľa názoru žalovanej pre rozhodovanie o trovách konania už nie je podstatné, či výška plnenia závisela od úvahy súdu. Za základ pre určenie miery úspechu strany v konaní na účely rozhodnutia o trovách konania, aj v súvislosti s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy, mal súd v zmysle CSP brať výšku nároku uplatneného v žalobe. Pokiaľ sa súd prvej inštancie takouto úvahou neriadil (z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že pri určení úspechu vychádzal z procesného úspechu žalobcu v právnom základe veci náhrady nemajetkovej ujmy a z výšky priznaného plnenia), je nutné jeho postup a rozhodnutie vyhodnotiť ako contra legem.

16. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhla, aby odvolanie žalobcu ako nedôvodné odvolací súd v celom rozsahu zamietol, rozsudok v jeho výroku II. v zmysle § 387 CSP ako vecne správny potvrdil, a súčasne podľa odvolacieho návrhu žalovanej rozsudok vo výroku I. o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 3.000 eur a vo výroku III. o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 388 CSP zmenil tak, že žaloba sa aj v tomto rozsahu zamietla a žalobca je povinný nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100 %. Žalovaná sa plne stotožnila s dôvodmi zamietnutia žaloby nad súdom priznanú sumu 3.000 eur. Majúc za to, že súd prvej inštancie vykonal vo vzťahu k záveru o výške náhrady nemajetkovej ujmy vo veci riadne dokazovanie, výsledkom ktorého bol dostatočne a správne zistený skutkový stav odôvodňujúci zamietnutie žaloby nad uvedenú sumu, a v odôvodnení rozsudku súd vyčerpávajúco vysvetlil dôvody, ktoré ho k takémuto posúdeniu veci viedli. Na tomto konštatovaní nie sú podľa žalovanej spôsobilé nič zmeniť ani žalobcom uvádzané dôvody, pre ktoré podal proti rozsudku odvolanie. Pokiaľ žalobca poukazuje v odvolaní na celkovú dĺžku trvania väzby a trestného stíhania, ktorú súd podľa žalobcu vôbec nezohľadnil, je potrebné uviesť, že ide o jeden, avšak nie jediný aspekt, ktorý musí súd pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy zohľadniť. Súdom prvej inštancie túto skutočnosť neodignoroval, ale správne posúdil v kontexte širších súvislostí, a to najmä vo väzbe predchádzajúceho obdobia, počas ktorého žalobca z 80 kalendárnych mesiacov predchádzajúcich namietanej väzbe bol spolu 68 mesiacov vo výkone väzby alebo trestu odňatia slobody v iných trestných veciach, pričom z poslednej väzby trvajúcej takmer 11 mesiacov bol prepustený 11.2.2016, teda len dva mesiace pred vydaním uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.4.2016 č. k. 6Tpo 23/2016-50, ktorým bol žalobca vzatý do väzby. Za zavádzajúcu označila žalovaná úvahu žalobcu, v zmysle ktorej súd prvej inštancie s poukazom na predchádzajúci výkon trestu žalobcom vylúčil negatívny vplyv nezákonnej väzby v danom prípade na osobný život, resp. rodinný život žalobcu. Ak by tomu totiž tak skutočne bolo, musel by potom súd dospieť k záveru, že žalobcovi nepatrí žiadna náhrada nemajetkovej ujmy. Súdom však žalobcovi náhradu priznal, a to v sume 3 000 eur, s poukazom na to, že žalobca bol nezákonne trestne stíhaný a bol nezákonne vzatý do väzby. Nie je nič nesprávne ani nespravodlivé na úvahe,

že iná ujma v dôsledku vykonanej väzby a trestného stíhania vznikne osobe bezúhonnej, resp. nikdy netrestanej, a iná (nepochybne nižšej intenzity) osobe, ktorá opakovane pácha trestnú činnosť, za ktorú je i právoplatne odsúdená (v konaní bolo preukázané, že žalobca bol v predchádzajúcom období 7 - krát súdne trestaný), pričom sa aj v období bezprostredne pred vzatím do väzby opakovane nachádzala vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo väzbe. Za irelevantnú označila žalovaná námietku žalobcu, že súd prvej inštancie vôbec nezohľadnil, že žalobca bol oslobodený spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa skutok, pre ktorý sa voči nemu viedlo trestné stíhanie, stal, lebo táto skutočnosť je podstatná vo vzťahu k posúdeniu základu nároku, teda či žalobcovi na základe jeho oslobodenia spod obžaloby v trestnom konaní vzniklo/nevzniklo právo na náhradu škody, avšak z hľadiska výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je bezpredmetné, či sa stíhaný skutok nestal, tento nie je trestným alebo ho nespáchal obžalovaný.

17. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej označil odvolanie žalovanej za nedôvodné. Vo vzťahu k absencii odôvodnenia rozsudku v súlade s argumentáciou žalobcu uvedenou v odvolaní z 4.11.2022 uviedol, že súd nedostatočne odôvodnil skutočnosť ako dospel k ustáleniu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur. Tvrdenia žalovanej o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia zo strany súdu prvej inštancie vo vzťahu k iným právnym otázkam ako výška nemajetkovej ujmy podľa názoru žalobcu sú nedôvodné, nakoľko súd veľmi podrobne odôvodnil nezákonnosť trestného stíhania ako aj nezákonnosť väzby, s čím sa v celom rozsahu žalobca stotožnil. Podľa názoru žalobcu žalovaná veľmi nesprávne argumentuje a tvrdí, že súd nesprávne vyhodnotil otázku nezákonnosti trestného stíhania, keď sama úvodom uviedla, že nespochybňuje existenciu rozhodovacej praxe v zmysle, ktorej skončenie trestného stíhania konkrétnej osoby iným spôsobom ako vydaním odsudzujúceho rozsudku zakladá dotýčajúcej osobe právo na náhradu škody spôsobenej trestným stíhaním, pričom titulom nároku je v takom prípade uznesenie o vznesení obvinenia, ktorým trestné stíhanie konkrétnej osoby začalo. Na uvedenom podľa názoru žalobcu nemení nič ani skutočnosť, že druhá spoluobžalovaná osoba bola odsúdená za skutok podľa obžaloby. Žalovaná zároveň podľa názoru žalobcu veľmi účelovo opomína, že v prípade žalobcu došlo k oslobodeniu spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa skutok stal. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je preto v tomto smere vecne správne a riadne odôvodnené aj vo vzťahu k argumentácii žalovanej o zákonnosti väzobného stíhania osoby žalobcu. Podčiarkol, že žalovaná si zrejme neuvedomila podstatnú okolnosť, že nebyť predmetného nezákonného trestného stíhania nebol by žalobca vzatý do väzby, a to bez ohľadu na trestnú minulosť žalobcu. Dôvodom väzobného stíhania bolo v prvom rade vznesenie obvinenia v predmetnej trestnej veci, a nie predchádzajúce trestné stíhanie. Všetky tvrdenia žalovanej o tom, že väzobné stíhanie si zavinil sám žalobca sú preto podľa jeho názoru nesprávne.

18. Žalobca v replike na vyjadrenie žalovanej z 15.11.2022 zotrval na svojom odvolaní a argumentácii dňom prezentovanej a vo vzťahu k argumentácii žalovanej v písomnom podaní z 15.11.2022 dodal, že žalovaná nesprávne uviedla, že výkon namietanej väzby vzhľadom na predchádzajúce väzobné stíhanie žalobcu, resp. výkon trestu nebol spôsobilý zasiahnuť do rodinného a osobného života žalobcu, pretože každé obmedzenie osobnej slobody priamo zasahuje do rodinného a osobného života dotknutej osoby bez ohľadu na to, či dotknutá osoba bola pred namietanou väzbou vo výkone väzby alebo nie. Iba z dôvodu, že dotknutej osobe bola pred namietanou väzbou obmedzená osobná sloboda v inej veci, nemožno túto skutočnosť podľa názoru žalobcu vyhodnotiť v jeho neprospech, práve naopak rodinné väzby žalobcu boli zachované aj počas dlhého výkonu trestu odňatia slobody s manželkou žalobcu a s deťmi žalobcu. Podmienečné prepustenie z výkonu trestu znamenalo posilnenie, obnovenie, oživenie rodinných väzieb žalobcu s najbližšími. Žalobcovi však z dôvodu dvoch väzobných stíhaní toto nebolo umožnené. Generalizovať preto nespôsobilosť zásahu výkonu väzby do osobného a rodinného života dotknutej osoby iba z dôvodu iného predchádzajúceho väzobného stíhania, resp. výkonu trestu odňatia slobody, žalobca označil za nesprávne a v konečnom dôsledku aj diskriminačné. Vzhľadom na neúplné tvrdenia žalovanej ohľadom trestnej minulosti žalobcu žalobca uviedol, že všetky predchádzajúce tresty odňatia slobody, s výnimkou jedného, boli podmienečne odložené, teda nedošlo k obmedzeniu osobnej slobody žalobcu. Určovanie nižšej nemajetkovej ujmy z dôvodu trestnej minulosti žalobcu preto žalobca považuje za nespravodlivé a nesprávne. Dodal, že ak žalovaná operuje s tvrdením, že žalobca sa mal opakovane nachádzať vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo väzbe, nekonkretizovala aké konkrétne odňatia slobody a aké väzby má žalovaná na mysli. V tejto súvislosti žalobca opätovne zdôraznil, že po jeho podmienečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody dňa 26.6.2014 bol vo väzbe 2-krát, raz nezákonne, a to v prejednávanej príhode a druhýkrát vo veci, v ktorej súd doposiaľ nerozhodol ani

len v prvom stupni, a tak o zákonnosti, resp. nezákonnosti, tejto väzby preto možno v súčasnosti iba polemizovať, pričom zdôraznil, že platí prezumpcia nevinoty.

19. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu a žalovanej ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadiska odvolateľmi uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu a žalovanej nie je opodstatnené.

20. Žalobca a ani žalovaná vo svojich odvolaniach neuviedli žiadne také vecné a právne relevantné dôvody, ktoré by pre nich priviedli priaznivé rozhodnutie a vo svojom odvolaní v podstate uvádzajú skutočnosti a námietky, s ktorými sa dôsledne vysporiadal už súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozsudku, ktoré nie sú spôsobilé spochybniť správnosť zistených skutočností, hodnotenia dôkazov a právneho posúdenia vecí. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo žiadne také nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie o nároku žalobcu, než ako rozhodol súd prvej inštancie. Rozsudok je vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

21. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

22. V danom prípade k zmene skutkového ani právneho stavu počas odvolacieho konania nedošlo, preto odvolací súd na skutkové zistenia a na právne normy, ktoré použil súd prvej inštancie odkazuje, rovnako ako i na správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP), a preto len na zdôraznenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam žalovanej, so zreteľom na to, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá a ani nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument uvedený v opravnom prostriedku, ale iba na tie námietky, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie o danom opravnom prostriedku, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa v rámci konania o opravnom prostriedku preskúmavalo (por. napr. IV. ÚS 350/2014, IV. ÚS 4/2013, IV. ÚS 124/2011, II. ÚS 127/07), odvolací súd dodáva nasledovné:

23. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu a odôvodnenia rozsudku dospel k záveru, že žalobcom a ani žalovanou uplatnené odvolacie dôvody nie sú naplnené.

24. Rozsudku súdu prvej inštancie nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani to, že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli, že by súd opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185 a nasl. CSP, ak súd v časti (3.000 eur) vyhovel žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu sumu 20.000 eur ako peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi nezákonným rozhodnutím - uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Národná kriminálna agentúra, expozitúra Východ, o vznesení obvinenia zo dňa 19.04.2016, ČVS: G./NKA-PZ-VY-2016, a rozhodnutím o väzbe – uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.4.2016 č.k. 6Tpo 23/2016-50 o vzatí žalobcu do väzby, s výkonom väzby v trvaní od 18.4.2016 do 21.4.2016 a následne od 28.4.2016 do 20.4.2017, ktorými mala byť žalobcovi spôsobená nemajetková ujma, za ktorú má v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z.z.“) niesť zodpovednosť Slovenská republika, v tomto konaní zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky.

25. V odôvodnení rozhodnutia prvoinštančného súdu nemá oporu ani tvrdenie žalobcu a žalovanej, že súd nesprávne postupoval, pretože riadne a vyčerpávajúco rozsudok neodôvodnil v jeho vyhovujúcom výroku a ani vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti. Napadnuté rozhodnutie nedostatkom riadneho odôvodnenia netrpí. Rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje

za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

26. Odvolací súd je na tomto mieste v zhode so žalovanou v odvolaní v názore, že korektným a i ústavne konformným výkladom citovaného ustanovenia Civilného sporového poriadku treba dospieť k záveru, že s tam uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia nesúlady medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej nožnej interpretácii nevyplývajú a napokon i všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené, ako i že povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami strany, nakoľko porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosťou súdu na druhej strane sa strane (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

27. O taký prípad sa v posudzovanej veci podľa názoru odvolacieho súdu ale nejedná.

28. Prvoinštančný súd totiž v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán v prejednávanej spore, výsledky vykonaného dokazovania a dostatočne zrozumiteľným a určitým spôsobom uviedol úvahy, ako dospel k záveru o čiastočnom vyhovení žalobe žalobcu voči žalovanej, poukazom na zistený skutkový stav a právne predpisy, ktoré aplikoval, a v odôvodnení rozsudku vyčerpávajúco vysvetlil dôvody, ktoré ho k takémuto posúdeniu veci viedli. Súd prvej inštancie precízne ozrejmil myšlienkové pochody, ktoré ho viedli k posúdeniu základnej právnej otázky existencie zákonných predpokladov zodpovednosti žalovanej za škodu žalobcu, a preto jeho závery vyslovené v danej veci nemožno podľa názoru odvolacieho súdu kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Súd správne právne posúdil otázku vzniku práva žalobcu na náhradu škody a toto svoje posúdenie a rozhodnutie dostatočne odôvodnil. Súd náležite odôvodnil aj záver o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy a to s ohľadom na vo veci vykonané riadne dokazovanie, výsledkom ktorého je dostatočne a správne zistený skutkový stav odôvodňujúci čiastočné vyhovenie žaloby a zamietnutie žaloby nad súdom priznanú sumu. V bodoch 68. a 72. – 74. odôvodnenia rozsudku súd demonštratívne konkretizoval aj rozhodnutia ESLP, Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR, v kontexte ktorých posudzoval primeranosť nemajetkovej ujmy, nemožno preto priznať opodstatnenosť ani výhrade žalobcu, že v súvislosti s výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy z rozsudku nie je zrejmé, na ktoré konkrétne rozhodnutia súd myslí, ak poukazuje na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, prípadne Ústavného súdu SR. Z odôvodnenia rozsudku jasne vyplýva, prečo súd neprisvedčil námietkam žalobcu a žalovanej, a ktorým, ako aj z akých právnych úvah súd vychádzal a zhodnotenie všetkých relevantných námietok a argumentácie žalobcu i žalovanej v priebehu sporu, rešpektujúc klauzuly určujúce minimálnu mieru racionality a konzistencie skutkovej a právnej argumentácie, pričom tak žalobcovi, ako aj žalovanej súd bezpochyby vytvoril všetky procesné podmienky, aby v priebehu sporu uplatnili a realizovali svoje práva.

29. Nepochybne právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 1 CSP patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu a za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie je treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia (por. napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 119/03-30, IV. ÚS 115/03, I. ÚS 226/03, názor Komisie prezentovaný napr. v stanovisku vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91), čo jednoznačne vyplýva i z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A). Judikatúra súdov ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, t.j. aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, pretože špecifická odpoveď sa vyžaduje len na argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci (por. Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Súd je teda povinný uviesť dôvody pre svoje rozhodnutie, avšak táto povinnosť nemôže byť chápaná ako príkaz predložiť detailnú odpoveď na každý argument, ktorý strana sporu v konaní uvedie. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia totiž neznamená, že všeobecný súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument

účastníka konania (II. ÚS 76/07). Ako vyplýva z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že sa strana sporu s právnym názorom súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti súdneho rozhodnutia (por. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 188/06). Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), ani právo strany sporu, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana sporu (por. napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03), nepatrí tam ani právo sporovej strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (por. napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04) a napokon právo na spravodlivý súdny proces neznamená právo na to, aby bola sporová strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (por. napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 50/04).

30. So zreteľom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že žalovaná vo svojom odvolaní neopodstatnene namietala porušenie jej práva na spravodlivý súdny proces nedostatočným odôvodnením záveru o vzniku práva žalobcu na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia ako nezákonným rozhodnutím a tiež k otázke vylúčenia práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe z dôvodu zavinenia väzby žalobcom, a v súvislosti s tvrdením tejto procesnej vady konania odvolací dôvod § 365 ods. 1 písm. b) CSP uplatnila nedôvodne.

31. Rešpektujúc viazanosť odvolacieho súdu žalobcom a žalovanou uplatnenými odvolacími dôvodmi, vrátane ich obsahového vymedzenia, súc limitovaný právnymi otázkami, ktoré žalobca a žalovaná v odvolaní označili, resp. spochybnili, odvolací súd dospel k záveru, že ani námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci sa žalobcovi a ani žalovanej nepodarilo spochybniť vecnú správnosť nimi napadnutých výrokov rozsudku.

32. Súd prvej inštancie správne právne kvalifikoval žalobou uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcu ako nárok na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. a správne skúmal splnenie jednotlivých predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu v zmysle tohto právneho predpisu.

33. Náležite sa vysporiadal s otázkou existencie nároku žalobcu na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) spôsobenej uznesením vyšetrovateľa zo dňa 19.4.2016, ČVS: G./NKA-PZ-VY-2016 o vznesení obvinenia a uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.4.2016 č.k. 6Tpo 23/2016-50 o vzatí žalobcu do väzby proti Slovenskej republike, a správne uzavrel, že nárok žalobcu na náhradu škody proti štátu je daný, žalobca splnenie podmienok na priznanie náhrady škody od Slovenskej republiky preukázal, keďže žalobca bol neskôr rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 26.10.2017, sp. zn. 5T 95/2016, právoplatným v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27.2.2018, sp. zn. 6To/7/2018 v celom rozsahu oslobodený spod obžaloby, lebo nebol produkovaný žiaden konkrétny dôkaz, ktorý by žalobcu jednoznačne usvedčil z trestného činu, z ktorého dôvodu aj keď orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie tak, že jeho výsledkom bolo uznesenie o vznesení obvinenia žalobcu, ich podozrenie sa v trestnom konaní nepotvrdilo, čoho dôsledkom je existencia nezákonného rozhodnutia (por. napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/64/2008, sp. zn. 4Cdo/183/2009, sp. zn. 4MCdo/15/2009). Nemožno preto priznať relevanciu odvolacej námietke žalovanej, že nemá oporu v zákone č. 514/2003 Z.z. súčasná prax súdov spočívajúca v tom, že ak dôjde k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu obvineného spod obžaloby, považuje sa uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné.

34. Súd prvej inštancie adekvátne pri rozhodovaní o nároku žalobcu vychádzal z premisy, že zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je objektívna zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť, a správne postupoval, ak skúmal, či v danej veci sú (boli) súčasne splnené tri podmienky: existencia nezákonného rozhodnutia, vznik škody (nemajetkovej ujmy) a príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody (nemajetkovej ujmy) a správne uzavrel, že žalobcovi vzniklo právo na náhradu škody spôsobenej uznesením vyšetrovateľa zo dňa 19.4.2016, ČVS: G./NKA-PZ-VY-2016 o vznesení obvinenia ako nezákonným rozhodnutím a uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.4.2016 č.k. 6Tpo 23/2016-50 o vzatí žalobcu, správne vychádzajúc z úsudku, že v danom prípade nebolo preukázané splnenie podmienok pre vylúčenie

práva žalobcu na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe z dôvodu zavinenia väzby žalobcom. Náležite pritom vzal na zreteľ, že zavinenie obvineného na vzatí do väzby nemožno stotožňovať so zavinením začatia trestného stíhania, pretože skutočnosti, ktoré sú predpokladom začatia trestného stíhania, sú odlišné od skutočností, ktoré sú dôvodom pre vzatie obvineného (žalobcu) do väzby, lebo z tohto hľadiska je významné to, či správanie obvineného vyvolalo obavu zakladajúcu dôvod, pre ktorý bol vzatý do väzby. Súd adekvátne vyhodnotil ako nedostačujúcu argumentáciu prezentovanú v rámci obrany žalovanej založenú na tvrdení o zavinení väzby žalobcom tým, že žalobca bol v minulosti viacnásobne právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin obdobnej povahy (násilný trestný čin), v spojení so skutočnosťou, že žalobca bol v čase rozhodovania o väzbe navyše stále v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody za obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu, a súčasne len dva mesiace po prepustení z väzby uloženej žalobcovi v ďalšom paralelne vedenom trestnom stíhaní pre zločin ublíženia na zdraví v štádiu pokusu (uznesenie OS Trebišov, sp. zn. OTp 512/2015), a pokiaľ žalovaná v tomto kontexte tvrdí, že pri existencii dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu opäť násilnej povahy (zločin vydierania) tieto predstavujú dôvod pre väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (preventívna väzba založená na dôvodnej obave z pokračovania v trestnej činnosti), ktorý vyplýva z aktívneho konania samotného obvineného žalobcu.

35. Náležite pritom vychádzať z úsudku, že významné je to, či obvinený svojim iným, či ďalším konaním ovplyvnil postup orgánov činných v trestnom konaní pred začatím trestného stíhania alebo v jeho priebehu tak, že bez tohto konania by k väzbe nedošlo. Odvolací súd je na tomto mieste v zhode so žalobcom v jeho názore, že štát vyhodnocoval okolnosti pre vzatie žalobcu do väzby pre skutok, ktorý sa mal stať v roku 2016, v čase účinnosti Trestného poriadku, podľa § 71 ods. 1 ktorého obvinený mohol byť vzatý do väzby len vtedy, ak .... existovali konkrétne skutočnosti, z ktorých vyplývala dôvodná obava, že a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest, b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil, a z ktorých jednoznačne plynie, že ani výška hroziaceho trestu automaticky nezakladá povinnosť automaticky vziať obvineného do väzby, ktorá bola iba fakultatívnym inštitútom a bolo na štáte vyhodnotiť dané okolnosti. Nakoľko žiadne iné väzbu zakladajúce správanie nebolo pri osobe žalobcu zistené ani konštatované, okrem skutku, ktorý sa stal, súd správne vyhodnotil oslobodenie žalobcu spod obžaloby ako skutočnosť zakladajúcu nezákonnosť väzby.

36. Odvolací súd s poukazom na uvedené preto ako správny vyhodnotil záver súdu prvej inštancie v bode 64. odôvodnenia rozsudku, že konkrétne zistené skutočnosti v zmysle uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.4.2016, sp. zn. 6Tpo 23/2016 - spočívajúce v povahe stíhaného skutku a v tom, že žalobca bol v predchádzajúcom období 7 - krát súdne trestaný a prejednávaného skutku sa mal dopustiť v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, ktoré boli dôvodom vzatia žalobcu do väzby, lebo zakladali dôvodnú obavu, že by žalobca po prepustení na slobodu pokračoval v trestnej činnosti, nenapíňajú dôvod podľa § 8 ods. 6 písm. a) zák. č. 514/2003 Z. z., teda že si žalobca týmto väzbu zaviniť sám, pretože nejde o aktívne konanie obvineného, ktorého sa obvinený dopustí mimo skutku, za ktorý je stíhaný, a ktoré by vzbudilo obavu, že sa napr. vyhýba trestnému stíhaniu, pokúsi sa o útek, bude mariť vyšetrovanie, ovplyvňovať svedkov, alebo sa dopustí trestnej činnosti.

37. Súd prvej inštancie správne právne posúdil i otázku vzniku práva žalobcu na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia, a správne uzavrel, že v konaní bolo preukázané naplnenie predpokladov nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 6 zák. č. 514/2003 Z.z.. Tento záver súd vyvodil v súlade s rozhodovacou praxou súdov, ktorá je dlhodobo ustálená v závere, že oslobodenie spod obžaloby má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, čo je základná podmienka pre uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako to vyplýva z § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.. Podstata nároku na náhradu škody sa v tomto prípade neviaže na správnosť alebo nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok celého trestného stíhania.

38. Odvolací súd poukazuje na tomto mieste na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 320/2016-49 zo 7.7.2016, v ktorom ústavný súd (o.i.) judikoval, že z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia má zastavenie trestného stíhania (ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným) rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca. Rovnako v zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2016 sp. zn. I. ÚS 395/2016-26 sa nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania, ktoré bolo zastavené alebo došlo k oslobodeniu spod obžaloby, sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Vzhľadom na uvedené, nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu, kedy je daná zodpovednosť štátu bez zreteľa na zavinenie, podľa konečného výsledku trestného stíhania.

39. Taktiež v rozhodnutiach NS SR publikovaných pod R 37/2013 a R 37/2014 bolo konštatované, že: „Zmyslu a účelu § 6 ods.1 veta prvá zákona 514/2003 Z.z. zodpovedá interpretácia tohto ustanovenia, v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným“.

40. V korelácii s vyššie uvedeným odvolací súd ako neopodstatnenú vyhodnotil odvolaciu námietku žalovanej založenú na tvrdení, že v konaní nebolo preukázané naplnenie predpokladov nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 6 zák. č. 514/2003 Z.z. z dôvodu, že zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona, z ktorého spáchania bol žalobca uznesením vyšetrovateľa zo dňa 19.4.2016 obvinený, sa mal žalobca dopustiť formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, pričom osoba obvinená zo spáchania skutku spolu so žalobcom, L. L., nar. XX.X.XXXX, bola za uvedený skutok právoplatne odsúdená. Právoplatné odsúdenie spoluobvineného v trestnom konaní podľa názoru odvolacieho súdu nezakladá prekážku aplikácie extenzívneho výkladu zák. č. 514/2003 Z.z. a nevylučuje záver o nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia vo vzťahu k žalobcovi v situácii, ak žalobca bol nepochybne oslobodený spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa skutok stal.

41. Prvoinštančný súd mal primerane na zreteli aj to, že nemajetkovú ujmu uplatňovanú podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je potrebné kompenzovať poškodenému žalobcovi i so zreteľom na článok 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, podľa ktorého má každý právo na náhradu škody, ktorú mu spôsobilo nezákonné rozhodnutie súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávny úradný postup, i závery ustálenej judikatúry, že pri dôslednom rešpektovaní prezumpcie neviny predstavuje každé trestné stíhanie významný zásah do súkromného a osobného života stíhaného žalobcu, negatívne sa dotýka aj jeho cti a dobrej povesti, a je spôsobilé porušiť právo jednotlivca (žalobcu) na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti tak, ako to zaručuje článok 19 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a článok 10 Listiny základných práv a slobôd.

42. Keďže odvolacie námietky odvolateľov smerovali k spochybneniu výšky priznaného nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, odvolací súd posudzoval ich opodstatnenosť z tohto hľadiska a zaoberal sa výškou, resp. primeranosťou priznanej nemajetkovej ujmy, a to (o.i.) i s prihliadnutím na právny názor Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí z 30. septembra 2013 sp. zn. 6MCdo/15/2012, že určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z. z., v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Súd sa musí zaoberať napríklad aj otázkami, v čom je

nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania.

43. Odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade súd prvej inštancie pri určení výšky nemajetkovej ujmy správne aplikoval ustanovenie § 17 ods. 2 až 3 zákona č. 514/2003 Z.z., správne pri určení výšky nemajetkovej ujmy prihliadol na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení, správne rešpektujúc limit zakotvený v ustanovení § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa § 17 ods. 2 tohto zákona nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, pričom týmto osobitným predpisom sa podľa poznámky pod čiarou rozumie ustanovenie § 6 zákona č. 215/2006 Z.z., ktoré súd náležite aplikoval v spojení s článkom 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorého náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo) a ktorý tiež konštatoval, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napríklad Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo) a zdôraznil, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Italehti a Karhuvaara v. Fínsko).

44. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobca súdu prvej inštancie nedôvodne vytkol priznanie neprimerane nízkej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, namietajúc, že súd nesprávne a nedôvodne nezohľadnil celkovú dĺžku obmedzenia jeho osobnej slobody v trvaní takmer 1 celého roka a dĺžku trestného stíhania v trvaní takmer 2 rokov, ktorá sama osebe znamená závažný zásah minimálne do osobného života a rodinného života jednotlivca, pokiaľ pritom bez ďalšieho tvrdil, že už tieto skutočnosti mali súd viesť k záveru o vyššej sume náhrady.

45. Z odôvodnenia rozsudku totiž jednoznačne plynie, že súd prvej inštancie naopak pri svojom rozhodovaní zohľadnil všetky skutočnosti, ktoré v konaní z vykonaného dokazovania zistil, teda nielen dĺžku trvania väzby a trestného stíhania a tvrdenia žalobcu o negatívnych následkoch trestného stíhania a väzby na život žalobcu, ale aj skutočnosti vyvracajúce tvrdenia žalobcu o spôsobenej nemajetkovej ujme, resp. predstavujúce dôvody pre nepriznanie náhrady v sume vyššej, ako na to adekvátne poukázala žalovaná vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu. Súd prvej inštancie zohľadnil celkovú dĺžku trvania väzby a trestného stíhania, túto skutočnosť neodignoroval, ale správne posúdil v kontexte širších súvislostí, a to najmä vo väzbe predchádzajúceho obdobia, počas ktorého žalobca bol vo výkone väzby alebo trestu odňatia slobody v iných trestných veciach. Žalobca súdu prvej inštancie neopodstatnene vytkol, že poukazom na predchádzajúci výkon trestu žalobcom vylúčil negatívny vplyv nezákonnej väzby v danom prípade na osobný život, resp. rodinný život žalobcu. V tejto súvislosti je potrebné prisvedčiť žalovanej v jej vyjadrení k odvolaniu v názore, že ak by tomu tak skutočne bolo, musel by potom súd dospieť k záveru, že žalobcovi nepatrí žiadna náhrada nemajetkovej ujmy. Súd však žalobcovi náhradu priznal v sume 3 000 eur, s poukazom na to, že žalobca bol nezákonne trestne stíhaný a bol nezákonne vzatý do väzby. Odvolací súd je v zhode so súdom prvej inštancie v názore, že v konaní vykonaným dokazovaním neboli žiadnym spôsobom preukázané tvrdenia žalobcu o tom, že práve v dôsledku žalobcom namietaného trestného stíhania a výkonu väzby došlo k zásahu do jeho ekonomického života a do zdravotného stavu, k čomu sa súd podrobne a vyčerpávajúco vyjadril v bodoch 76. až 84. odôvodnenia rozsudku, na ktoré odvolací súd v celom rozsahu odkazuje. Súd správne vychádzal z názoru, že kritériom podstatným pre priznanie nemajetkovej ujmy a pre stanovovanie výšky nemajetkovej ujmy nie je strata príjmu poškodeného, nakoľko tieto predstavujú ušlý zisk poškodeného. Irelevantnou je námietka žalobcu, že súd prvej inštancie vôbec nezohľadnil, že žalobca bol oslobodený spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa skutok, pre ktorý sa voči nemu viedlo trestné stíhanie, stal, lebo táto skutočnosť je podstatná vo vzťahu k posúdeniu základu nároku, teda či žalobcovi na základe jeho oslobodenia spod obžaloby v trestnom konaní vzniklo/nevzniklo právo na náhradu škody, avšak z hľadiska výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je bezpredmetné, či sa stíhaný

skutok nestal, tento nie je trestným alebo ho nespáchal obžalovaný tak, ako na to správne poukázala žalovaná vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu.

46. Pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu náležite rešpektoval všeobecné zákonné kritériá so zreteľom na konkrétne okolnosti tohto prejednávaneho prípadu, zachovanie požiadavky spravodlivosti, ako i s ohľadom na to, že samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/89/97), keďže súd musí mať preukázanú najmä skutočnosť, že zadosťučinenie podľa § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. nie je postačujúce predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na jeho postavenie v rodine, v spoločnosti a podobne (R 21/1995, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/145/2011), čo dôsledne odôvodnil v preskúmvanom rozsudku.

47. Odvolací považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne aj vo výroku o priznanej náhrade trov konania úspešnému žalobcovi v rozsahu 100 % z priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Je tomu tak preto, že žalobca bol na súde prvej inštancie plne procesne úspešný, nakoľko mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasná výška plnenia vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu. Súd prvej inštancie teda správne rozhodol, ak žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnej výške, ktorá sa odvíja iba z prisúdenej sumy. Zásadu úspechu vo veci totiž treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo). V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu na základe úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba riešiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Otázka nemajetkovej ujmy je potom druhoradá a nadväzujúca. V prejednávanom spore o náhradu nemajetkovej ujmy rozsah úspechu žalobcu závisel od úvahy súdu, nakoľko súd na základe vlastnej úvahy stanovil rozsah nemajetkovej ujmy, čím bola v konečnom dôsledku znížená suma priznaná žalobcovi. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy v zmysle § 255 ods. 1 CSP je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“, keďže ten sa skúma, čo do právneho základu, a nie do výšky priznaného nároku.

48. Poukazom na uvedené odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozsudok ako vecne správny, vrátane vecne správneho výroku o náhrade trov prvoinštančného konania.

449. Žalobca ani žalovaná v odvolacom konaní úspech nemali, každá strana mala v odvolacom konaní úspech len čiastočný, preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu nepriznal (§ 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP).

50. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).